

Aan de demissionair minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

BETREFT Samenstelling raad 2024-2026

DEN HAAG 21 december 2023

ONS KENMERK 23.113163

BIJLAGE(N) 4

E-MAIL

TOESTELNUMMER

Mevrouw de Minister,

Op 1 april 2024 vangt de nieuwe zittingsperiode van de Sociaal-Economische Raad (hierna: de Raad) aan. In verband hiermee heeft u de Raad bij brief van 29 augustus 2023 verzocht om advies uit te brengen over de vraag of er grond bestaat wijzigingen aan te brengen in de aanwijzing van organisaties die gerechtigd zijn tot het benoemen van leden en plaatsvervangende leden van de Raad (hierna aangeduid als: het benoemingsrecht). Ook vraagt u advies over de vraag of er grond bestaat wijziging aan te brengen in het aantal leden dat elke organisatie kan benoemen.

Samenvatting conclusies

Ondernemersgeleding

Ten aanzien van de ondernemersgeleding in de Raad zijn twee verzoeken ontvangen van organisaties die in aanmerking wensen te komen voor een benoemingsrecht. De Raad adviseert om uiteenlopende redenen de verzoeken van de Vereniging Federatie van werkgeversverenigingen in de Cultuur en De Werkvereniging niet te honoreren.

Dit in aanmerking genomen, stelt de Raad vast dat geen andere dan de huidige benoemingsgerechtigde organisaties in aanmerking komen voor het benoemingsrecht. Gelet hierop wordt geadviseerd geen wijziging aan te brengen in de aanwijzing van organisaties die gerechtigd zijn leden te benoemen in de ondernemersgeleding van de Raad.

De Raad adviseert dan ook de huidige aanwijzing van organisaties en het aantal leden dat zij mogen benoemen te handhaven. De zetelverdeling blijft dan als volgt:

- Vereniging VNO-NCW	acht zetels
- Koninklijke Vereniging MKB-Nederland	drie zetels
- Land- en Tuinbouworganisatie Nederland	een zetel.

Werknemersgeleding

Ten aanzien van de werknemersgeleding in de Raad zijn twee verzoeken ontvangen van organisaties die in aanmerking wensen te komen voor een benoemingsrecht. De Raad adviseert om de verzoeken van Noloc en de Kunstenbond niet te honoreren.

Dit in aanmerking genomen, stelt de Raad vast dat geen andere dan de huidige benoemingsgerechtigde organisaties in aanmerking komen voor het benoemingsrecht. Gelet hierop wordt geadviseerd geen wijziging aan te brengen in de aanwijzing van organisaties die gerechtigd zijn leden te benoemen in de werknemersgeleding van de Raad.

De Raad adviseert dan ook de huidige aanwijzing van organisaties en het aantal leden dat zij mogen benoemen te handhaven. De zetelverdeling blijft dan als volgt:

- Federatie Nederlandse Vakbeweging	acht zetels
- Christelijk Nationaal Vakverbond	twee zetels
- Vakcentrale voor Professionals	twee zetels.

Vorbereiding advies benoemingsrecht

Het dagelijks bestuur van de Raad is belast met de voorbereiding van het ontwerpadvies.

In het kader van de voorbereiding van het advies heeft de algemeen secretaris van de Raad in de Staatscourant van 8 september 2023 en via de communicatiekanalen van de Raad openbaar kennisgegeven van de adviesaanvraag. Daarbij zijn organisaties tot uiterlijk 1 oktober 2023 in de gelegenheid gesteld een verzoek in te dienen om aangewezen te worden als organisatie die gerechtigd is een of meer leden van de Raad te benoemen. Hierop zijn vier reacties ontvangen:

- 29 september 2023, brief van **Noloc, beroepsvereniging van loopbaanprofessionals en jobcoaches** (bijlage 1)
- 29 september 2023, brief van **de Vereniging Federatie van werkgeversverenigingen in de Cultuur** (Federatie Cultuur) (bijlage 2)
- 29 september 2023, brief van **de Kunstenbond** (bijlage 3)
- 30 september 2023, brief van **de Werkvereniging** (bijlage 4)

De verzoeken van de Federatie Cultuur en de Werkvereniging hebben betrekking op het verkrijgen van een benoemingsrecht in de ondernemersgeleding van de Raad. De verzoeken van Noloc en de Kunstenbond betreffen het verkrijgen van een benoemingsrecht in de werknemersgeleding van de Raad.

Wettelijk kader

Wet op de Sociaal-Economische Raad

Artikel 4, tweede lid, van de Wet op de Sociaal-Economische Raad (hierna: Wet op de SER) bepaalt welke organisaties voor het benoemingsrecht in aanmerking komen. Aan werknemerszijde gaat het daarbij om algemeen erkende centrale organisaties van werknemers. Voor het benoemingsrecht aan ondernemerszijde komen in aanmerking algemeen erkende centrale en andere representatieve organisaties van ondernemers. Op grond van het zevende lid van dit artikel wordt de Raad gevraagd advies uit te brengen over de aanwijzing van benoemingsgerechtigde organisaties, als bedoeld in het tweede lid, en ook over het aantal leden van de Raad dat deze organisaties mogen benoemen.

Het Besluit beleidsregels representativiteit

De criteria die de Raad bij zijn advisering hanteert, zijn neergelegd in het Besluit beleidsregels representativiteit (hierna: het Besluit). In het Besluit is bepaald hoe de Raad beoordeelt of een organisatie in aanmerking komt voor het benoemingsrecht in de Raad. Daarnaast bevat het criteria hoe de verdeling van de beschikbare zetels plaats vindt onder de voor het benoemingsrecht in aanmerking komende organisaties.

In artikel 2, eerste lid, van het Besluit is bepaald dat voor het benoemingsrecht in aanmerking komen organisaties die:

- a. krachtens hun statutaire doelstelling hun werkzaamheid kunnen uitstrekken tot ten minste een belangrijk deel van het terrein waarop de SER zijn taken vervult; en
- b. voldoen aan het bepaalde in de artikelen 4 en 5 van het Besluit. In deze artikelen zijn in zijn algemeenheid criteria neergelegd waaraan organisaties moeten voldoen om als organisatie van ondernemers in de zin van de Wet op de SER te kunnen worden aangewezen.

Als wordt vastgesteld dat een organisatie aan deze eisen voldoet, geldt vervolgens op grond van artikel 2, tweede lid, van het Besluit, dat voor het benoemingsrecht uitsluitend in aanmerking komen centrale organisaties van ondernemers of werknemers. In artikel 2, derde lid, van het Besluit is voorts bepaald dat in afwijking van de eis van het zijn van een centrale organisatie van ondernemers ook andere organisaties van ondernemers in aanmerking komen, indien door de aanwijzing van centrale organisaties van ondernemers niet een voldoende, alsmede een voldoende gespreide, vertegenwoordiging kan worden verkregen over de ondernemers in het gehele bedrijfsleven. Als voorwaarde daarbij geldt dat deze organisaties mede moeten zijn toegerust om zich een oordeel te vormen over sociaal-economische vraagstukken op nationaal niveau. De uitzonderingsbepaling in artikel 2, derde lid, van het Besluit geldt, mede in aanmerking genomen de tekst van artikel 4, tweede lid, van de Wet op de SER, uitsluitend met betrekking tot ondernemersverenigingen.

In artikel 3, van het Besluit is aangegeven wat onder een centrale organisatie van ondernemers of van werknemers wordt verstaan: de organisatie die een bundeling beoogt van ondernemers, respectievelijk werknemers, in nagenoeg het gehele bedrijfsleven.

De algemene criteria uit artikel 4 van het Besluit zijn de volgende:

- a. De organisatie dient gedurende ten minste twee jaren de rechtsvorm te hebben van een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, waarvan de organen bij directe of getrapte verkiezingen door de leden worden gekozen.
- b. De statutaire doelstelling van de vereniging moet behelzen de behartiging van de sociaal-economische belangen van de bij haar, of de bij haar aangesloten verenigingen, aangesloten ondernemers.
- c. De organisatie dient in haar beleidsbepaling onafhankelijk te zijn van enige andere organisatie, niet zijnde een organisatie van ondernemers.
- d. De inrichting en financiële draagkracht van de organisatie dient een geregelde voortzetting van de werkzaamheden te waarborgen.
- e. De individuele leden van de organisatie of van de daarbij aangesloten organisaties moeten voldoende gespreid zijn over het gehele land en over de bedrijfstakken van het bedrijfsleven.

Aanvullend is in artikel 5 van het Besluit bepaald dat een organisatie van ondernemers slechts representatief kan zijn voor een bepaalde groep ondernemers die zij beoogt te organiseren, indien haar leden tezamen een niet onbetekenend sociaal-economisch gewicht binnen die groep hebben en derhalve de organisatie qua sociaal-economische grootte niet onbetekenend is. Een organisatie van werknemers kan slechts representatief zijn voor een bepaalde groep van werknemers die zij beoogt te organiseren, indien zij een niet onbetekenend aantal leden heeft die tot die groep behoren. Het "niet onbetekenend zijn" wordt in het Besluit niet nader getalsmatig ingevuld. Het is aan de Raad om daar per geval een uitspraak over te doen.

Ten aanzien van de verdeling van de zetels onder de organisaties luidt de in artikel 6 van het Besluit vastgelegde hoofdregel: indien alle organisaties van ondernemers of van werknemers, die voor het benoemen van leden in de Raad in aanmerking komen, in onderling overleg volledige overeenstemming bereiken over de verdeling van de ondernemers-, respectievelijk werknemerszetels, dan geschiedt de toewijzing van zetels dienovereenkomstig. Daarnaast bevat het Besluit ook bepalingen voor het geval de organisaties in onderling overleg geen volledige overeenstemming bereiken en derhalve niet aan de hoofdregel wordt voldaan.

Ondernemersgeleding

1. Verzoek Federatie Cultuur

De Vereniging Federatie van werkgeversverenigingen in de Cultuur is opgericht in 2004 en stelt zich ten doel gezamenlijk extern op te treden en als aanspreekpunt te fungeren voor de culturele sector op het gebied van werkgeverszaken. De vereniging bundelt de branche- en werkgeversverenigingen in onder meer de podiumkunsten, musea, festivals, bibliotheken, orkesten en amateurkunst. Via haar leden vertegenwoordigt de Federatie Cultuur ongeveer 1.200 organisaties, waar 35.000 werknemers en nog veel meer vrijwilligers actief zijn. Overlegpartners zijn onder meer overheden, vakbonden, MKB-Nederland, VNO-NCW, Gastvrij Nederland, Kunsten '92 en Platform ACCT, dat mede door de Federatie Cultuur is opgericht. De Federatie cultuur wijst in haar verzoek op het maatschappelijk belang en verbindende karakter van de culturele sector voor de samenleving als geheel. De culturele sector is met 3,7 procent van het BBP een essentieel onderdeel van de samenleving. Er wordt nauw samengewerkt met andere sectoren, zoals de creatieve sector, onderwijs en zorg. De vereniging is ervan overtuigd dat het waardevol is voor de SER om het geluid uit de culturele sector toe te laten.

Beoordeling aan de hand van het Besluit

De Federatie Cultuur is een organisatie van ondernemers. Zij heeft zeven leden, allemaal brancheorganisatie binnen de sector Cultuur. Als zodanig is de Federatie Cultuur geen centrale organisatie van ondernemers, zoals omschreven in artikel 3 van het Besluit. De organisatie beoogt geen bundeling van ondernemers in nagenoeg het gehele bedrijfsleven, maar bundelt uitsluitend de belangen van ondernemers in de sector cultuur, in de breedste zin van het woord. Als uitzondering op de hoofdregel, dat uitsluitend centrale organisaties van ondernemers een benoemingsrecht in de Raad kunnen verkrijgen, is op grond van artikel 2, derde lid, van het Besluit, bepaald dat ook andere organisaties van ondernemers in aanmerking kunnen komen voor een benoemingsrecht. Als voorwaarde geldt dan dat door de benoemingsgerechtigde centrale organisaties van ondernemers niet een voldoende, alsmede een voldoende gespreide, vertegenwoordiging kan worden verkregen over de ondernemers in het gehele bedrijfsleven. Dit zou in de praktijk betekenen dat de sector cultuur, zoals vertegenwoordigd door Federatie Cultuur, door de al in de Raad aanwezige centrale organisaties van ondernemers onvoldoende wordt vertegenwoordigd. De Federatie Cultuur en al haar leden zijn aangesloten bij MKB Nederland. De voorzitter van de Federatie Cultuur is bovendien lid van het hoofdbestuur van MKB Nederland. De belangen die door de

Federatie Cultuur worden vertegenwoordigd, worden daarom binnen de Raad reeds in zijn geheel vertegenwoordigd door MKB-Nederland. Een eigenstandig benoemingsrecht van de Federatie Cultuur, naast het benoemingsrecht van MKB Nederland, zou tot gevolg hebben dat de leden van de Federatie Cultuur in de Raad dubbel worden gerepresenteerd. Om deze reden wordt niet voldaan aan de uitzonderingsbepaling, zoals geregeld in artikel 2, derde lid van het Besluit.

De Federatie Cultuur heeft ten aanzien hiervan aangegeven dat er onvoldoende verwantschap is met de overige sectoren binnen MKB Nederland. Dit leidt ertoe dat de sector cultuur zich onvoldoende gehoord acht binnen MKB Nederland en dat – volgens de Federatie Cultuur – deze organisatie de sector daarom onvoldoende vertegenwoordigt binnen de Raad. De Raad neemt hier kennis van, maar kan er niet omheen dat MKB Nederland alle bij haar aangesloten brancheverenigingen en sectoren binnen de Raad vertegenwoordigt. Er zijn ook andere aangesloten branche- en sectorverenigingen die niet rechtstreeks een lid in de Raad hebben.

Conclusie ten aanzien van het verzoek van de Federatie Cultuur

Concluderend stelt de Raad vast dat de Federatie Cultuur *niet* kan worden aangemerkt als een centrale organisatie van ondernemers als bedoeld in de artikelen 2 en 3 van het Besluit. Voorts stelt de Raad vast dat via de nu benoemingsgerechtigde centrale organisaties van ondernemers in de Raad reeds een voldoende en voldoende gespreide vertegenwoordiging aanwezig is van de ondernemers in de sector cultuur. De uitzonderingssituatie, als bedoeld in artikel 2, derde lid, van het Besluit, doet zich ten aanzien van de sector Cultuur dan ook niet voor. Daarom komt de Federatie Cultuur niet in aanmerking om te worden aangewezen als een benoemingsgerechtigde organisatie.

2. Verzoek de Werkvereniging

De Werkvereniging behartigt de belangen van modern werkenden. Dit begrip omvat volgens de vereniging niet uitsluitend de zelfstandigen zonder personeel (zzp), maar ook andere werkvormen, waarin mensen flexibel zijn in hun werk, zich laten bijscholen, omscholen, voor hun werk verhuizen en werk combineren met mantelzorg. Zij omschrijft dat als werken in vrijheid in alle denkbare vormen. De organisatie schat de groep modern werkenden in op ongeveer 3 miljoen, op een totaal van 9 miljoen werkenden, en wil voor deze groep een stem zijn. De organisatie wil dit bereiken door voor deze groep een platform te vormen en door mee te werken aan verbetering van de rechtstoestand en de positie van de modern werkenden. Daarbij stelt de vereniging de belangen van werkenden boven de contractvorm en bepleit de organisatie een nieuw sociaal model, waarin alle werkenden op basis van hun inkomen afdrachten doen en rechten en zekerheden opbouwen. De vereniging is zich bewust van de samenstelling in de Raad (ondernemers en werknemers) en ziet een eventuele zetel, met name uit pragmatische motieven aan ondernemerszijde. De Werkvereniging heeft kennisgenomen van de uitbreiding van het aantal zetels in de Raad, en ook dat deze extra zetels worden bezet door vertegenwoordigers uit organisaties van zelfstandigen, en personen met expertise op het gebied van zelfstandig ondernemerschap/zelfstandig opdrachtnemerschap. De vereniging is echter van oordeel dat de groep die zij vertegenwoordigt groter, breder en diverser is dan de groep die door de nu in de raad zitting hebbende personen wordt vertegenwoordigd. De achterban van de Werkvereniging voelt zich door deze personen niet of onvoldoende vertegenwoordigd.

Beoordeling aan de hand van het Besluit

Allereerst constateert de Raad dat het verzoek van de Werkvereniging nagenoeg identiek is aan het verzoek dat deze vereniging twee jaar geleden heeft ingediend. Ten aanzien van dat verzoek had de Raad geadviseerd om het niet te honoreren, omdat *niet* werd voldaan aan alle criteria, zoals gesteld in het Besluit, en dat de Werkvereniging daarom niet kon

worden aangemerkt als een organisatie van ondernemers, die in aanmerking kan komen voor een benoemingsrecht in de Raad. Dit advies is ook door de Minister overgenomen.

In vergelijking met het verzoek van twee jaar geleden stelt de Raad vast dat er niet is gebleken van zodanige gewijzigde omstandigheden dat nu wel kan worden vastgesteld dat de Werkvereniging voldoet aan alle criteria om in aanmerking te kunnen komen voor een benoemingsrecht.

Zoals ook twee jaar geleden is geconcludeerd komt de doelstelling van de Werkvereniging niet overeen met de doelstelling die de Raad in het Besluit heeft gesteld aan organisaties die in aanmerking kunnen komen voor een benoemingsrecht. De statutaire doelstelling van de vereniging moet ingevolge het Besluit behelzen de behartiging van de sociaal-economische belangen van de bij haar, of de bij haar aangesloten verenigingen, aangesloten ondernemers. Op grond van de statuten van de Werkvereniging stelt de vereniging zich ten doel ervoor zorg te dragen dat modern werkenden flexibel, wendbaar, veerkrachtig en met plezier (blijven) werken.

Ten tweede stelt de Raad opnieuw vast dat het aantal leden van de Werkvereniging zeer gering is. De organisatie heeft aangegeven thans ongeveer 500 leden te hebben, ten opzichte van 300 leden, twee jaar geleden. Er wordt niet gedaan aan actieve ledenwerving, met als argument dat de groep ondernemers waarop de organisatie zich richt, de modern werkenden, zich niet of niet gemakkelijk laat organiseren. De volledige groep modern werkenden die de organisatie stelt te vertegenwoordigen bedraagt ongeveer 3 miljoen personen. Wanneer de Raad deze beide aantallen tegen elkaar afzet stelt hij vast dat niet wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 5 van het Besluit. In dit artikel is de eis gesteld dat een organisatie van ondernemers slechts representatief kan zijn voor een bepaalde groep ondernemers die zij beoogt te organiseren, indien haar leden tezamen een niet onbetekenend sociaaleconomisch gewicht binnen die groep hebben en derhalve de organisatie qua sociaaleconomische grootte niet onbetekenend is. 500 leden op een mogelijk totaal van 3 miljoen potentiële leden is naar het oordeel van de Raad te gering om als niet onbetekenend te kunnen worden gekenschetst. Daar komt nog bij dat de organisatie weliswaar stelt dat zij 3 miljoen modern werkenden vertegenwoordigt, maar dat op geen enkele wijze wordt aangetoond wat de band is tussen de vereniging en die personen, alsmede in hoeverre deze personen zich ook door de Werkvereniging daadwerkelijk vertegenwoordigd achten. Het spreekt vanzelf dat de Werkvereniging zich inzet ten behoeve van deze groep en het versterken van het ondernemerschap van de personen in deze groep, maar dat is onvoldoende om te kunnen spreken van een zodanige relatie dat daarin de belangen van de personen in deze groep rechtstreeks door de organisatie worden vertegenwoordigd.

In aanvulling op het bovenstaande wordt nog opgemerkt dat de uitbreiding van de Raad zoals eerder geadviseerd, pas per 15 september jl. geformaliseerd is. De nieuwe zetels van de ondernemersgeleding en de werknemersgeleding zijn inmiddels bekleed. De benoeming van de nieuwe Kroonleden met kennis van en ervaring op het gebied van zelfstandig ondernemerschap is aanstaande. Het lijkt de raad dan ook voorbarig dat de Werkvereniging al conclusies trekt omtrent de mate van vertegenwoordiging van de groep zelfstandigen, waarvan zij aangeeft de belangen te behartigen.

Conclusie ten aanzien van het verzoek van de Werkvereniging

Concluderend stelt de Raad vast dat de Werkvereniging *niet* voldoet aan alle criteria, zoals gesteld in het Besluit en dat de Werkvereniging daarom niet kan worden aangemerkt als een organisatie van ondernemers, die in aanmerking kan komen voor een benoemingsrecht in de Raad.

Advies over de samenstelling van de ondernemersgeleding

In aanmerking genomen het advies om de bovenvermelde verzoeken om een benoemingsrecht om uiteenlopende redenen niet te honoreren, stelt de Raad vast dat op dit moment geen andere dan de huidige benoemingsgerechtigde organisaties in aanmerking komen voor het benoemingsrecht. In het verleden is al vastgesteld dat deze organisaties voldoen aan de criteria die de Wet op de SER en het Besluit aan benoemingsgerechtigde organisaties stellen. Er bestaat geen aanleiding te veronderstellen dat deze organisaties thans niet langer aan de gestelde criteria zouden voldoen.

Gelet op het voorgaande wordt u geadviseerd vooralsnog geen wijziging aan te brengen in de aanwijzing van organisaties die gerechtigd zijn leden te benoemen in de ondernemersgeleding van de Raad.

Voorts bestaat er tussen de nu aangewezen ondernemersorganisaties, mede gelet op het bepaalde in artikel 6 van het Besluit, overeenstemming over de zetelverdeling voor de nieuwe zittingsperiode. Om die reden adviseert de Raad de minister voor de komende zittingsperiode de huidige aanwijzing van organisaties en het aantal leden dat zij mogen benoemen te handhaven. De zetelverdeling blijft dan als volgt:

- Vereniging VNO-NCW	acht zetels
- Koninklijke Vereniging MKB-Nederland	drie zetels
- Land- en Tuinbouworganisatie Nederland	een zetel.

Werknemersgeleding

1. Verzoek Noloc

Noloc is een landelijke beroepsvereniging van loopbaanprofessionals en jobcoaches. De vereniging is ervan overtuigd een waardevolle bijdrage te kunnen leveren aan het werk van de SER, gelet op de expertise op het gebied van loopbaanontwikkeling en de arbeidsmarkt en de uitdagingen die daarmee samenhangen. De rol van de beroepsgroep is in het hedendaagse werkveld zeer relevant. De inzichten van Noloc op het gebied van de snelle veranderingen op de arbeidsmarkt, een leven lang ontwikkelen en de uitdagingen op het gebied van duurzame participatie en inzetbaarheid, kunnen een verrijking zijn voor de SER, aldus Noloc. Noloc bestaat al ruim 30 jaar en heeft een groeiend ledenaantal, dat momenteel ongeveer 3.600 bedraagt. Een belangrijke activiteit van Noloc is het verlenen van keurmerken. Deze keurmerken beogen de kwaliteit en professionaliteit binnen het vakgebied te vergroten. Het bezit van een keurmerk is bovendien een vereiste om lid van Noloc te mogen worden. Noloc heeft samenwerkingsverbanden met diverse organisaties, zoals het UWV, TNO, verschillende universiteiten en hogescholen, en ook met verschillende internationale organisaties en samenwerkingsverbanden. Voorts wordt gewezen op de samenwerking met het Ministerie van SZW over de totstandkoming van ontwikkeladviezen, het STAP-budget en andere initiatieven op het gebied van Leven Lang Ontwikkelen.

Beoordeling aan de hand van het Besluit

Op grond van artikel 4, tweede lid, van de Wet op de Sociaal-Economische Raad, komen voor aanwijzing als benoemingsgerechtigde organisatie aan werknemerszijde uitsluitend algemeen erkende centrale organisaties van werknemers in aanmerking. Op grond van artikel 3, van het Besluit, wordt onder een centrale organisatie van werknemers verstaan: de organisatie die een bundeling beoogt van werknemers in nagenoeg het gehele bedrijfsleven. Noloc is een organisatie die beoogt werknemers in een specifieke beroepsgroep te organiseren, te weten loopbaanprofessionals en jobcoaches. En binnen deze beroepsgroep vertegenwoordigt de vereniging bovendien uitsluitend de werknemers met een registratie in een beroepsregister. Als zodanig kan Noloc daarom niet worden

beschouwd als een centrale organisatie van werknemers, als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de Wet op de Sociaal-Economische Raad.

Conclusie ten aanzien van het verzoek van Noloc

Concluderend stelt de Raad vast dat Noloc *niet* voldoet aan alle criteria, zoals gesteld in de Wet op de SER en het Besluit en dat Noloc daarom niet kan worden aangemerkt als een organisatie van werknemers, die in aanmerking kan komen voor een benoemingsrecht in de Raad.

2. Verzoek Kunstenbond

De Kunstenbond is een vakbond in de culturele en creatieve sector. Momenteel heeft de organisatie volgens eigen opgave 6.800 leden, waarvan ongeveer 60 procent zelfstandig is. Haar leden zijn actief in alle subsectoren, van scheppende kunstenaars tot uitvoerende kunstenaars, van mensen op de planken tot mensen in de techniek, van media en musea tot creatief zakelijke dienstverlening. De behartiging van de belangen van de leden omhelst onder meer individuele dienstverlening en juridische ondersteuning, en ook het afsluiten van cao's en onderhandelingen over tarieven, richtlijnen en contracten voor zelfstandigen. In het verzoek schetst de Kunstenbond het belang van de creatieve sector, een van de topsectoren, voor de maatschappij. Voorts wordt gewezen op de rol die de Kunstenbond heeft gespeeld in de mededingingsrechtspraak van het Europese Hof van Justitie over collectief onderhandelen voor zelfstandigen. De impact van deze uitspraak gaat verder dan alleen Nederland en verder dan uitsluitend de culturele sector. Voorts zijn inkomenszekerheid en bestaanszekerheid belangrijke thema's voor de sector. De Kunstenbond is medeoprichter van arbeidsmarktplatform ACCT, waarmee de organisatie een sectoraal en paritair kenniscentrum ontwikkelt en een loket heeft voor arbeidsgerelateerde experimenteerregelingen. Als eerste vakbond sloot de Kunstenbond een cao met bepalingen voor zelfstandigen, die algemeen verbindend werd verklaard. De Kunstenbond is ervan overtuigd een waardevolle bijdrage te kunnen leveren aan het vernieuwen, verdiepen en verbreden van de Sociaal-Economische Raad.

Beoordeling aan de hand van het Besluit

Op grond van artikel 4, tweede lid, van de Wet op de Sociaal-Economische Raad, komen voor aanwijzing als benoemingsgerechtigde organisatie aan werknemerszijde uitsluitend algemeen erkende centrale organisaties van werknemers in aanmerking. Op grond van artikel 3, van het Besluit, wordt onder een centrale organisatie van werknemers verstaan: de organisatie die een bundeling beoogt van werknemers in nagenoeg het gehele bedrijfsleven. De Kunstenbond is een organisatie die beoogt werknemers (en zelfstandigen) in een specifieke sector te organiseren, te weten de culturele en creatieve sector. Als zodanig kan de Kunstenbond daarom niet worden beschouwd als een centrale organisatie van werknemers, als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de Wet op de Sociaal-Economische Raad.

Conclusie ten aanzien van het verzoek van de Kunstenbond

Concluderend stelt de Raad vast dat de Kunstenbond *niet* voldoet aan alle criteria, zoals gesteld in de Wet op de SER en het Besluit en dat de Kunstenbond daarom niet kan worden aangemerkt als een organisatie van werknemers, die in aanmerking kan komen voor een benoemingsrecht in de Raad.

Advies over de samenstelling van de werknemersgeleding

In aanmerking genomen het advies om de bovenvermelde verzoeken om een benoemingsrecht niet te honoreren, stelt de Raad vast dat op dit moment geen andere dan de huidige benoemingsgerechtigde organisaties in aanmerking komen voor het benoemingsrecht aan werknemerszijde. In het verleden is al vastgesteld dat deze organisaties voldoen aan de criteria die de Wet op de SER en het Besluit aan

benoemingsgerechtigde organisaties stellen. Er bestaat geen aanleiding te veronderstellen dat deze organisaties thans niet langer aan de gestelde criteria zouden voldoen.

Gelet op het voorgaande wordt u geadviseerd vooralsnog geen wijziging aan te brengen in de aanwijzing van organisaties die gerechtigd zijn leden te benoemen in de werknemersgeleding van de Raad.

Voorts bestaat er tussen de nu aangewezen werknemersorganisaties, mede gelet op het bepaalde in artikel 6 van het Besluit, overeenstemming over de zetelverdeling voor de nieuwe zittingsperiode. Om die reden adviseert de Raad de minister voor de komende zittingsperiode de huidige aanwijzing van organisaties en het aantal leden dat zij mogen benoemen te handhaven. De zetelverdeling blijft dan als volgt:

- Federatie Nederlandse Vakbeweging	acht zetels
- Christelijk Nationaal Vakverbond	twee zetels
- Vakcentrale voor Professionals	twee zetels.

Hoogachtend,

Kim Putters
voorzitter

Jacqueline Prins
algemeen secretaris

Aan de Algemeen Secretaris van de Sociaal-Economische Raad
Postbus 90405
2509 LK DEN HAAG

Datum Nijkerk, 29 september 2023
Referentie 204C0929
Onderwerp Aanvraag benoemingsrecht Sociaal-Economische Raad

Geachte mevrouw Prins,

Met deze brief wenst de landelijke beroepsvereniging Noloc, vertegenwoordigd in de persoon van haar voorzitter, mevrouw Angelique Jansen, te reageren op de oproep in de Staatscourant betreffende het benoemingsrecht voor de Sociaal-Economische Raad (SER) voor de zittingsperiode van 1 april 2024 tot 1 april 2026.

Als landelijke beroepsvereniging spelen wij een cruciale rol binnen het werkveld van loopbaanontwikkeling en jobcoaching. Noloc, als belangenbehartiger van loopbaanprofessionals en jobcoaches, erkent het belang van een diverse en inclusieve samenstelling van de SER. Wij geloven dat onze vereniging een waardevolle bijdrage kan leveren aan de raad, gezien onze expertise op het gebied van loopbaanontwikkeling, de arbeidsmarkt en de uitdagingen die daarmee samenhangen.

De rol van loopbaanprofessionals en jobcoaches in het hedendaagse werkveld is immers relevanter dan ooit. Gezien de snelle veranderingen op de arbeidsmarkt, de noodzaak tot leven lang ontwikkelen, en de uitdagingen op het gebied van duurzame participatie en inzetbaarheid, menen wij dat onze inzichten en ervaring een verrijking zullen zijn voor de besluitvorming binnen de SER.

Als Noloc pleiten wij daarom voor de toewijzing van een lidmaatschap voor Noloc binnen de raad. Wij zijn ervan overtuigd dat een toevoeging van de inzichten van onze beroepsgroep zal bijdragen aan een meer evenwichtige vertegenwoordiging van alle relevante belanghebbenden binnen de raad.

Hierbij willen wij onze onderbouwing presenteren voor de aanvraag:

1. Ledenaantal en draagvlak

Noloc vertegenwoordigt al meer dan 30 jaar een significante groep professionals, met een stijgend ledenaantal van 3.600. Ons ledenaantal weerspiegelt het vertrouwen dat loopbaanprofessionals en jobcoaches hebben in onze organisatie.

2. Keurmerk van kwaliteit

Onze keurmerken voor zowel loopbaanprofessionals en jobcoaches alsook opleidingen in dit werkveld garanderen kwaliteit en professionaliteit binnen ons vakgebied. Zij zijn een belofte van professionaliteit, deskundigheid en ethisch handelen naar alle belanghebbenden binnen de arbeidsmarkt.

3. Samenwerkingen op maatschappelijk niveau

We hebben nauwe samenwerkingsverbanden met onder andere het UWV, TNO, diverse universiteiten en hogescholen, en zijn betrokken bij onderzoek naar thema's als Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Daarnaast werken we samen met OVAL, Euroguidance en de International Association for Educational and Vocational Guidance (IAEVG) op zowel nationaal als internationaal niveau. In dit kader hebben we eind juni het jaarlijkse wereldwijde congres voor loopbaanbegeleiding (> 700 deelnemers, World Forum Den Haag) mogen organiseren.

4. Betrokkenheid bij beleidsvorming

Onze samenwerking met het ministerie van SZW over in de totstandkoming van Ontwikkeladviezen, het STAP-budget en andere initiatieven op het gebied van Leven Lang Ontwikkelen toont reeds onze landelijke rol in beleidsvorming. Onze voormalige voorzitter, Ester Leibbrand, maakte in dit kader reeds deel uit van de SER-Kerngroep op het gebied van Leven Lang Ontwikkelen.

5. Toekomstgerichte projecten

Wij zijn in gesprek met MKB Limburg voor toekomstige gezamenlijke projecten, wat onze proactieve rol in de arbeidsmarkt richting ondernemers versterkt.

Wij zijn ervan overtuigd dat we met bovenstaande onderbouwing aantonen dat Noloc een waardevolle bijdrage kan leveren aan de opgaven waar de SER voor staat, vooral gezien de grote uitdagingen én kansen die van toepassing zijn op een arbeidsmarkt in transitie. We zijn meer dan bereid onze ervaring en expertise op dit belangrijke beleidsterrein met u te delen en hopen daarom op uw positieve overweging van onze aanvraag. Uiteraard staan we klaar om aanvullende informatie te verschaffen of de aanvraag verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Angelique Jansen,
Voorzitter Noloc

Sociaal-Economische Raad
Mevrouw J. Prins, algemeen secretaris
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

29 september 2023

Betreft: Verzoek aanwijzing Federatie Cultuur

Geachte mevrouw Prins,

Bij deze verzoekt de *Vereniging Federatie van werkgeversverenigingen in de Cultuur* (verder: Federatie Cultuur) te worden aangewezen om één lid voor de Sociaal-Economische Raad te benoemen vanaf 1 april 2024.

De Federatie Cultuur is op 22 januari 2004 opgericht met als doel gezamenlijk extern op te treden en als aanspreekpunt te fungeren voor de culturele sector op het gebied van werkgeverszaken. De Federatie Cultuur bundelt de branche- en werkgeversverenigingen in onder meer de podiumkunsten, musea, festivals, bibliotheken, orkesten en amateurkunst. De Federatie Cultuur behartigt de gemeenschappelijke belangen van deze branches en vertegenwoordigt via haar leden ca. 1.200 organisaties en ca. 35.000 werknemers (en nog veel meer vrijwilligers!) in de sector Kunst en Cultuur. De Federatie Cultuur stelt zich in op constructief overleg met alle partijen met wie valt samen te werken aan de beste maatschappelijke inbedding van de culturele sector. Daartoe behoren onder andere overheden, vakbonden (zoals de Kunstenbond), MKB-Nederland, VNO-NCW, Gastvrij Nederland, Kunsten' 92 en natuurlijk Platform ACCT, dat mede door de Federatie Cultuur is opgericht.

Een sterke, actieve, toegankelijke culturele sector verbindt mensen en maatschappij, nodigt uit tot dialoog en zorgt voor de positieve ontwikkeling van de samenleving als geheel. Daarnaast zorgt onze sector voor inspiratie én nieuwe inzichten en vervult daarmee maatschappelijk een belangrijke rol. De culturele sector is (met 3,7% van het BBP!) een essentieel onderdeel van onze samenleving en werkt nauw samen met andere sectoren in

Nederland, zoals de creatieve sector, onderwijs en zorg. De culturele sector staat voor creativiteit en vernieuwing. Niet alleen op het gebied van onze inhoudelijke programma's, publiekscommunicatie en educatie, maar óók op het gebied van duurzaam ondernemerschap en goed werkgeverschap.

Wij zijn ervan overtuigd dat het zeer waardevol zal zijn voor de Sociaal-economische Raad om het geluid uit de culturele sector toe te laten. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Namens de Federatie Cultuur,

Vera Carasso
Voorzitter

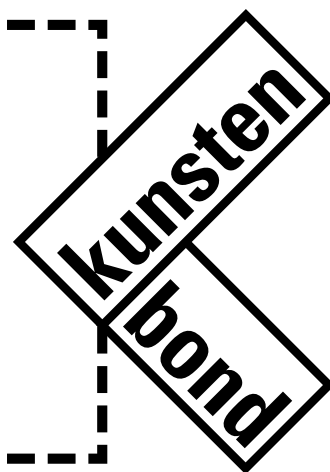
E-mail   info@federatiecultuur.nl
Telefoon   06-553 987 00

De Federatie Cultuur bestaat uit de volgende leden:

Cultuurconnectie	Branchevereniging voor cultuureducatie, amateurkunst en Volksuniversiteitswerk
Museumvereniging	Branchevereniging van Nederlandse Musea
NAPK	Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten
VNPF	Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals
VOB	Vereniging van Openbare Bibliotheken
VSCD	Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties
VvNO	Vereniging van Nederlandse Orkesten

Sociaal-Economische Raad
Mevrouw J. Prins, algemeen secretaris
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

Betreft: Aanwijzing SER Kunstenbond

Amsterdam, 29 september 2023

Geachte mevrouw Prins,

Met deze brief stuur ik u het verzoek voor aanwijzing van de Kunstenbond als lid van de SER. Wij zijn ervan overtuigd dat de Kunstenbond een waardevolle bijdrage kan leveren aan het vernieuwen, verdiepen en verbreden van de Sociaal Economische Raad. In deze brief geef ik u een toelichting op onze motivatie en op de formeel gestelde eisen (bijlage 1).

De Kunstenbond

De Kunstenbond is de grootste vakbond in de culturele en creatieve sector. De Kunstenbond bedient werkenden uit alle subsectoren, van scheppende kunstenaars tot uitvoerend kunstenaars, van mensen op de planken tot mensen in de techniek, marketing en management achter de schermen, van media en musea tot creatief zakelijke dienstverlening. De Kunstenbond biedt deze leden individuele dienstverlening en juridische ondersteuning én behartigt de collectieve belangen door het afsluiten van cao's voor mensen in loondienst en door het voeren van collectieve onderhandelingen over tarieven, richtlijnen en eerlijke contracten voor zzp'ers. Ongeveer 60% van onze leden werkt (deels) als zzp'er. Door de verhouding van werkenden in loondienst en zelfstandig werkenden in de culturele en creatieve sector loopt de Kunstenbond voorop in de combinatie van belangenbehartiging van zzp'ers, mensen in loondienst en voor mensen met een gemengde beroepspraktijk.

De culturele en creatieve sector

De culturele en creatieve sector is een topsector die substantieel bijdraagt aan ons BBP, aan werkgelegenheid en aan onze brede maatschappelijke welvaart. Technologische ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie (artificial intelligence/AI), web 3.0, blockchain en andere digitale en technologische ontwikkelingen hebben grote invloed op de arbeidsmarkt en verdienmodellen in onze sector. De implicaties voor werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen zijn vaak ingrijpend. Ook auteursrechten en exploitatie van intellectueel eigendomsrecht worden door digitale ontwikkelingen geraakt. Voor inkomsten in de sector zijn het auteursrecht en de naburige rechten van groot belang. De culturele en creatieve sector loopt doordoor veelal voorop in diverse ontwikkelingen, of het nu gaat over flexibilisering, innovatie, opkomende technologieën, toekomstig

verdienvermogen of over rechtsontwikkelingen. De Kunstenbond is een bepalende speler bij deze ontwikkelingen.

Rechtsontwikkeling

Als voorbeeld van onze bijdrage aan rechtsontwikkeling noem ik graag de baanbrekende mededingingsrechtspraak van het Europese Hof van Justitie over collectief onderhandelen voor zzp'ers. De zaak is door de Kunstenbond (KIEM) geïnitieerd en gevoerd. De impact van deze uitspraak gaat verder dan alleen Nederland en verder dan de culturele sector. De uitspraak en de vele juridische commentaren hierop zijn de aanzet voor de versoepelingen die de Europese Commissie recent heeft doorgevoerd. De Kunstenbond heeft hier in Europa via de Internationale Federatie van Acteursvakbonden (FIA) actief aan bijgedragen. Daarnaast heeft de Kunstenbond bijgedragen aan de doorvoering hiervan in Nederland door beleidsbeïnvloeding bij de ACM en de Tweede Kamer. Een ander voorbeeld is de rechtsvraag die nu voorligt over de verantwoordelijkheid van de Staat bij de coronamaatregelen en de uitwerking daarvan. Met name de zzp'ers in de culturele sector werden disproportioneel hard geraakt door beperkende maatregelen, maar hadden veelal minder toegang tot steunmaatregelen dan andere groepen werkenden. De Kunstenbond neemt het initiatief om een uitspraak te krijgen van de rechter over de zorgplicht van de overheid, in een sector waarin meer dan de helft van de werkenden als zzp'er werkt.

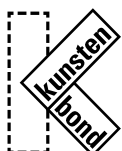
Vernieuwende beleidsontwikkeling voor de arbeidsmarkt

Inkomenszekerheid en bestaanszekerheid zijn erkende thema's in onze sector, niet in de laatste plaats door de gezamenlijke arbeidsmarktverkenning van de Raad voor Cultuur en de SER. Ook blijkt dit uit het op initiatief van de Kunstenbond samen met de werkgeverskoepel Federatie Cultuur tot stand gekomen advies "Passie Gewaardeerd" en in opvolging daarvan de door de sector zelf opgestelde uitvoeringsgerichte arbeidsmarktagenda en fair practice code.

De culturele en creatieve sector is een proeftuin voor vroegsignalering van maatschappelijke opgaven en biedt ook een proeftuin voor oplossingen. De Kunstenbond is medeoprichter van arbeidsmarktplatform Platform ACCT, waarmee we een sectoraal en paritair kenniscentrum ontwikkelen en een loket hebben voor arbeidsgerelateerde experimenteerregelingen zoals de scholingsregeling PPO en de stimuleringsregeling Oog voor Impuls voor het vergroten van werk- en inkomenszekerheid van flexwerkers en zzp'ers. De Kunstenbond bedacht met werkgevers en pensioenfondsen Zorg en Welzijn als experiment een zzp-stimulanspensioenregeling waarbij zzp'ers als pensioenpremie 3 procent van hun omzet zouden betalen en opdrachtgevers dan ook 3 procent zouden bijdragen.

Sociale dialoog

De Kunstenbond is op verschillende niveaus betrokken in de sociale dialoog, zo sluiten we meer

dan 15 cao's af en onderhandelen we sinds de ontwikkelingen in het mededingingsrecht ook collectief voor zzp'ers. De Kunstenbond sloot als eerste vakbond een cao met zzp-bepalingen die algemeen verbindend werd verklaard: de cao Toneel en Dans. Daarnaast onderhandelen we met opdrachtgevers over tarieven van zzp'ers en zijn we betrokken bij het opzetten van ketentafels voor het voeren van sociale dialogen en hebben we het initiatief genomen om te komen tot een sociaal convenant voor de hele culturele en creatieve sector.

Samenwerking

We trekken samen op met partners in de sector zoals de Creatieve Coalitie, een samenwerkingsverband van 42 leden, hoofdzakelijk beroepsverenigingen in de culturele en creatieve sector – samen goed voor ongeveer 40.000 werkenden. De Kunstenbond staat aan de basis hiervan. De Creatieve Coalitie ontwikkelt zich met inzet en steun van de Kunstenbond tot een volwaardige sociale dialoogpartner in de sector.

We werken samen met werkgeverskoepels Federatie Cultuur en Federatie Creatieve Industrie, de Vereniging van Evenementenmakers, auteursrechtenkoepels zoals brancheorganisaties VOI©E (de Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren) en Stichting Beeldrechten, en sectorale cultuurbelangenbehartiger Kunsten '92. Ook zijn wij gesprekspartner voor generieke zelfstandigenorganisaties en werknemersverenigingen.

De Kunstenbond is een actieve moderne vakbond die honorariumrichtlijnen ontwikkelt, modelovereenkomsten opstelt, cao's afsluit, ontslagzaken en inbreuken op intellectueel eigendom afhandelt en vanuit haar hart voor de culturele en creatieve sector met een breder oog kijkt naar de sociaaleconomische ontwikkelingen. Met onze kennis en ervaring dragen wij graag bij aan de ontwikkeling van arbeidsverhoudingen en arbeidsmarkt. Vanuit die motivatie verzoeken wij uw aanwijzing tot een SER-lidmaatschap.

Van harte zijn wij bereid ons verzoek nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Ronald Gijsbertsen
Directeur Kunstenbond

Bijlage 1: Criteria beleidsregels representativiteit

Bijlage 1: Criteria beleidsregels representativiteit

Criterion	Artikel		Voldaan	Onderbouwing
1	2.1.a	Statutaire doelstelling	Ja	Huishoudelijk reglement en statuten - Kunstenbond
2	2.2	Centrale organisatie	Ja	De Kunstenbond is een centrale organisatie voor werknemers
3	4.a	2 jaar rechtspersoon	Ja	De Kunstenbond bestaat in de huidige vorm sinds 2016 en komt voort uit FNV KIEM
4	4.b.	Behartiging van sociale en economische belangen	Ja	Zie statuten
5	4.c.	Onafhankelijkheid	Ja	De Kunstenbond is een zelfstandige vereniging met eigen Bestuur en Ledenraad
6	4.d.	Waarborging geregelde voortzetting	Ja	Zie jaarverslag: Contact - Kunstenbond
7	4.e.	Spreiding van leden	Ja	De (individuele) leden van de Kunstenbond wonen door het gehele land en zijn werkzaam in alle deelsectoren voor de hele culturele en creatieve sector.
8	5.1.	Bekendheid aantal leden	Ja	De Kustenbond heeft als vereniging 6.770 individuele leden en als vertegenwoordigend lid namens de Creatieve Coalitie (vereniging van 42 beroepsverenigingen) vertegenwoordigt de Kunstenbond ongeveer 40.000 werkenden in de sector.

Sociaal Economische Raad
T.a.v. mr. J. Prins, algemeen secretaris
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

Amsterdam, 30 september 2023

Onderwerp: Oproep benoemingsrecht Sociaal Economische Raad

Geachte mevrouw Prins,

Naar aanleiding van de 'Oproep benoemingsrecht Sociaal-Economische Raad' zoals gepubliceerd in de Staatscourant, stelt de Werkvereniging zich hierbij kandidaat.

De Sociaal Economische Raad (SER) adviseert regering en parlement over sociaaleconomische vraagstukken. Hiertoe werken op dit moment ondernemers, werknemers en onafhankelijke kroonleden samen in het adviesorgaan. In de advisering over een sterke en duurzame economie, waarin zoveel mogelijk mensen aan het werk zijn, met een redelijke verdeling van inkomens, is het ontbreken van een goede vertegenwoordiging Modern Werkenden, zij die geen veertig jaar in vaste dienst van eenzelfde werkgever willen of kunnen werkenden echter ondenkbaar. En die ontbreekt nu wel. Daarom pleiten wij voor het vernieuwen van de eisen aan SER leden.

Modern werken

Nederland telde in 2022 1,2 miljoen zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). Het gaat hierbij om personen waarvoor een werkring als zelfstandige de hoofdbaan is. Hun aantal is de afgelopen jaren voortdurend gestegen. Tellen we de hier de mensen bij op waarvoor zzp-schap een bijverdienste is, dan ligt dit aantal nog hoger. In 2019 hadden 1,6 miljoen personen inkomsten als zzp'er. De overheid wil dat mensen flexibel zijn in hun werk, zich bijscholen, omscholen, voor hun werk verhuizen en werk combineren met mantelzorg. De Werkvereniging noemt dat 'Modern Werken'. Werken in vrijheid in alle denkbare vormen. Alles bij elkaar zijn er zo'n drie miljoen Modern Werkenden (niet alle vormen worden geteld door het CBS). Op een totaal van 9 miljoen werkenden.

Redelijke vertegenwoordiging ontbreekt

Hiermee is meteen zichtbaar waar het knelt. De rol van Modern Werkenden in de economie wordt steeds groter. Maar hun positie wordt zowel centraal als decentraal geregeld door vakorganisaties en werkgeversorganisaties, ook in de SER. De huidige polder bestaat uit vertegenwoordigers van de politiek en de traditionele (grote) werkgevers, werknemers en ondernemers. Toch passen steeds minder mensen in deze overzichtelijke hokjes. Het aantal Modern Werkenden neemt toe. Natuurlijk mag geen mens in een werkvorm gedwongen worden. Maar de grootste groep Modern Werkenden kiest bewust voor flexibiliteit en vrijheid. Voor een deel is dit overigens een inhaalslag; de ons omringende landen kenden deze ontwikkeling al eerder.

Wij pleiten dan ook voor een andere benadering van een goede vertegenwoordiging van werkenden, juist in de SER. Om een arbeidsmarkt te creëren die werkt voor iedereen is het nodig om iedereen een plek te geven in de polder. Dus in gesprek gaan met de spelers in de vertegenwoordiging van werkgevers, werknemers, zelfstandigen en de politiek. Inmiddels zijn er meer partijen die belangen vertegenwoordigen van werkenden maar die geen zitting hebben in de SER of aan die cao-tafels.

Het gemis van een goede vertegenwoordiging in de advisering is duidelijk zichtbaar. In plaats van aan te haken op de groeiende trend van flexibeler werken, wil de overheid werkenden terugduwen in

traditionele hokjes: in een onderneming mét personeel of in loondienst. Met freelancers, eenmanszaken, job carving en hybride werken weten ze zich geen raad. Het aantal mensen dat werkvormen combineert of afwisselt, groeit snel en zij herkennen zich steeds minder in de oplossingen die door de polder worden aangedragen.

SER-advies

Uit het SER-advies uit 2013 Verbreding draagvlak cao-afspraken blijkt juist dat het noodzakelijk is om rekening te houden met nieuwe ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, zoals de toename van het aantal zzp'ers. "Door de individualisering zal de rol van zzp'ers, die als ondernemers in beginsel niet onder de cao vallen, toenemen; dit zal van invloed zijn op de betekenis van de cao in de desbetreffende sector".

Inzet van de Werkvereniging

De Werkvereniging behartigt sinds 2017 de belangen van Modern Werkenden door voor hen een platform te vormen en door mede te werken aan verbetering van de rechtstoestand en de positie van de modern werkenden. De Werkvereniging stelt de belangen van werkenden boven de contractvorm waarin zij werken en bepleit een nieuw sociaal model (ontwikkeld als BSM-model) waarin alle werkenden op basis van hun (inkomen volgens het) BSN afdrachten doen en rechten en zekerheden opbouwen.

De Werkvereniging wenst voor 3 miljoen Modern Werkende Nederlanders een stem in de ontwikkeling of voortzetting van wetgeving en beleid die hun werk en leven beïnvloeden en op dit moment ook vaak benadelen. Waaronder De Wet arbeidsmarkt in balans (WAB), die 77 duizend van de 1,5 miljoen flexwerkers hun werk deed verliezen, en alle evenmin effectieve voorlopers (de flexwetten). Denk ook aan de jaren voortslepende beleidsontwikkeling voor zzp'ers (een juridisch overigens niet geijkte term); sinds bijna tien jaar wordt gewerkt aan de wet DBA. Deze al jaren voortdurende onduidelijkheid en het negatieve stigma dat de regering deze werkenden meegeeft, schaden velen van hen op dit moment in hun positie. De Modern Werkenden vormen een ondernemerscategorie met specifieke uitdagingen en belangen die onvoldoende onderdak vindt bij organisaties van ondernemers met personeel, en die zich niet gehoord voelt.

Een evenwichtige advisering over een sterke en duurzame economie, waarin zoveel mogelijk mensen aan het werk zijn, met een redelijke verdeling van inkomens, is in de ogen van de Werkvereniging ondenkbaar zonder een realistische vertegenwoordiging van alle werkenden in Nederland. Die ontbreekt op dit moment voor bijna 3 miljoen werkenden.

Om die reden stelt zij zich hierbij graag kandidaat voor de SER.

Dank voor uw aandacht zover, uw reactie zie ik graag tegemoet.
Namens het bestuur en de directie van de Werkvereniging,

Hoogachtend,

Roos Wouters
Directeur Werkvereniging
info@werkvereniging.nl